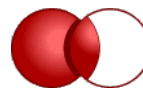

**BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBiH
SARAJEVO**

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

UR – 008-03, 029–03 /07

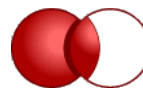
**IZVJEŠĆE
O REVIZIJI FINANCIJSKIH IZVJEŠĆA
na dan 31.12. 2006. godine**

**FEDERALNOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE
I ŠUMARSTVA**

Sarajevo, travanj 2007. godine

BOSNA I HERCEGOVINA
FEDERACIJA BOSNE I HERCEGOVINE
URED ZA REVIZIJU INSTITUCIJA U FBIH
SARAJEVO

Ložionička 3, 71000 Sarajevo, Tel: + 387 (0)33 221 623, Fax: 716 400, www. saifbih.ba, e-mail: urrevfed@bih.net.ba, saifbih@saifbih.ba

**MENADŽMENTU
FEDERALNOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE I ŠUMARSTVA
SARAJEVO**

NEOVISNO REVIZIJSKO MIŠLJENJE

1. Obavili smo reviziju finansijskih izvješća **Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu: Ministarstvo)**, iskazanih na stranicama od 1 do 10, na dan 31.12. 2006. godine. Za ova izvješća odgovoran je menadžment ministarstva. Naša odgovornost se svodi na izražavanje mišljenja o tim finansijskim izvješćima temeljem provedene revizije.
2. Reviziju smo obavili temeljem ovlaštenja sukladno Zakonu o reviziji institucija u FBiH ("Službene novine FBiH", br. 22/06), i sa INTOSAI međunarodnim revizijskim standardima. Ovi standardi zahtijevaju planiranje i obavljanje revizije tako da revizija pruža razumno uvjerenje o tome ima li u finansijskim izvješćima značajnih pogrešaka kao i da li su finansijske transakcije izvršene sukladno zakonskim propisima. Revizija je uključila ispitivanja, testiranje i prikupljanje dokaza koji potkrepljuju iznose i objave u finansijskim izvješćima. Revizija je također obuhvatila ocjenu primijenjenih računovodstvenih načela, vrednovanje sveukupne prezentacije finansijskih izvješća kao i ocjenu primjene propisa. Vjerujemo da je provedenom revizijom prikupljeno dovoljno dokaza kako bi se stvorile pouzdane osnove za izražavanje našeg mišljenja.
3. Nakon obavljene revizije finansijskih izvješća na dan 31.12.2006. godine, utvrđeno je sljedeće:
  - **nedosljedna provedba Zakon o novčanoj potpori u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava «poticaj za poljoprivredu», u dijelu odobravanja poticaja za mlijeko u većem iznosu za 613.759 KM od iznosa kvote utvrđene ovim Programom,**
  - **isplata novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji za tov junadi i svinja kao i uzgoj ovaca i koza suprotno Napatku za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji posebno u dijelu ne prijavljivanja proizvođača tovljača i uzgajivača od strane kantonalnih ministarstava kao i neprovođenje kontrole prijavljenog tova ili uzgoja od strane ovog Ministarstva,**
  - **sklapanje ugovora za isplatu poticaja za izgradnju staklenika od 169.500 KM iznad iznosa utvrđenog Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava «poticaj za poljoprivredu», kao i nepodnošenje izvješća o utrošku sredstava od strane korisnika poticaja,**
  - **isplata drugog dijela poticaja za remedijaciju zapuštenog i degradiranog poljoprivrednog zemljišta u FBiH bez da je Komisija ovog Ministarstva prethodno utvrdila da su sve obveze po Programu utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava «poticaj za poljoprivredu», projektu, ugovoru i izvršene,**
  - **isplata poticaja iz sredstava rezerve nije vršena u potpunosti za hitne i nepredviđene izdatke kako je to utvrđeno Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava «poticaj za poljoprivredu»,**

- davanje suglasnosti kantonalnim ministarstvima za promjenu namjene poticaja u odnosu na utvrđene u Programa utrošku sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava «poticaj za poljoprivredu», što zapravo predstavlja samo pokriće već nastalih izdataka. Posebno se ističu dane suglasnosti kantonu koji je ostvario poticaje za 11% iznad visine utvrđene u naprijed navedenom Programu,
  - ne dosljedna primjena Zakona o izvršenju Proračuna FBiH za 2006. godinu i primjena odredbi Zakona o novčanoj potpori u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu pravovremenog godišnjeg izvješćivanja Vlade FBiH i Federalnog ministarstva financija o realizaciji sredstava poticaja za poljoprivrednu proizvodnju,
  - isplata transfera JP « Vodno područje slivova rijeke Save « Sarajevo u iznosu od 139.699,75 KM iznad vrijednosti ugovorenih radova po usvojenom Programu usmjeravanja i utroška sredstva transfera za vodoprivredu iz Proračuna FBiH za 2006. godinu,
  - ne utemeljena izmjena Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava za poljoprivrednu proizvodnju za 2006. godinu u dijelu «podizanja staklenika» od strane Ministarstva obzirom da je navedeni Program usvojen od strane Vlade FBiH.
4. Po našem mišljenju, finansijski izvješća, iz razloga navedenih u prethodnoj točki, ne daju istinit i fer pregled o finansijskom stanju i rezultatima poslovanja Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva za godinu koja završava na dan 31.12.2006. godine.

Zamjenik generalnog revizora
Branko Kolobarić, dipl.oec.

Generalni revizor
mr.sc. Ibrahim Okanović, dipl. oec.

IZVJEŠĆE
O OBAVLJENOJ REVIZIJI FINACIJSKIH IZVJEŠĆA
FEDERALNOG MINISTARSTVA POLJOPRIVREDE, VODOPRIVREDE
I ŠUMARSTVA
za 2006. godinu

1. UVOD

Federalno ministarstvo poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu Ministarstvo) je osnovano sukladno Zakonu o federalnim ministarstvima i drugim tijelima federalne uprave, kojim je regulirano da Ministarstvo vrši upravne, stručne, normativno-pravne i druge poslove iz nadležnosti Federacije BiH iz oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva.

Poslovi iz djelokruga Ministarstva, sukladno Pravilniku o unutarnjoj organizaciji Federalnog ministarstva poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva (u daljem tekstu Pravilnik) na koji je Vlada FBiH dala suglasnost aktom broj 589/2005, od 17. studenog 2005. godine, vrše se u okviru osnovnih organizacijskih jedinica: Kabinet ministra, Sektor za poljoprivredu, Sektor za veterinarstvo, Sektor za vodoprivredu, Sektor za šumarstvo i lovstvo, Sektora za prehrambenu industriju, Poljoprivredni inspektorat, Veterinarski inspektorat, Vodoprivredni inspektorat, Šumarski inspektorat i Odjeljenje za opće i pravne poslove i Odjeljenje za finacijske i računovodstvene poslove.

U sastavu Ministarstva se nalazi i Federalna uprava za šumarstvo, sa sjedištem u Sarajevu, kako je to definirano člankom 8. Pravilnika o unutarnjoj organizaciji sa utvrđenim brojem uposlenih i opisom poslova. Radom Ministarstva rukovodi ministar i odgovoran je za rad Ministarstva.

Na dan 31.12. 2006. godine Ministarstvo je imalo 93 uposlenika.

Sjedište Ministarstva je u Sarajevu, u ulici Maršala Tita broj 15.

2. OSVRT NA NALAZE REVIZIJE FINACIJSKIH IZVJEŠĆA ZA 2005. GODINU

Revizijom finacijskih izvješća za 2005. godinu i Prethodnom revizijom za 2006. godinu i usklađenosti poslovanja Ministarstva, konstatirano je da je Ministarstvo u svojim očitovanjima na Izvješća o izvršenoj reviziji za 2005. godinu i u ranijim godinama prihvaćalo date preporuke i poduzimalo mjere u cilju realizacije istih. Ministarstvo je sačinilo Plan aktivnosti na otklanjanju uočenih nepravilnosti koje su konstatirane u revizijskom izvješću za 2005. godinu, koji je djelomično realiziran.

U cijelosti se postupilo po preporukama koje se odnose na: dosljednu primjenu Zakona o javnim nabavama u BiH; donošenje internih akata sukladno Smjernicama i pravovremeno donošenje Programa poticaja u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Preporuke po kojima je djelomično postupilo odnose se na: preispitivanje opravdanosti formiranja komisija za poslove koji su Pravilnikom o unutarnjoj organizaciji predviđeni kao redovni i dosljedno poštivanje Zakona o novčanoj podršci u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu pravovremenog podnošenja izvješća o realizaciji poticaja.

Međutim, Ministarstvo nije postupilo po danim preporukama koje se odnose na: ostvarivanja stalne i potpune suradnje sa resornim kantonalnim ministarstvima u dijelu praćenja realizacije poticaja i uspostava odgovarajućeg informatičkog sustava u cilju efikasnije obrade pristiglih zahtjeva za poticaje; planiranje transfera za šumarstvo u visini planiranih prihoda po osnovu korištenja šuma; osiguranje dokaza da su

transferi za šumarstvo iz 2005. godine utrošeni za utvrđene namjene; planiranje transfera za rekonstrukciju i investiciono održavanje imovine u vlasništvu FBiH u visini planiranih prihoda od vodnih naknada.

3. CILJ REVIZIJE

Cilj revizije finansijskih izvješća je da se na osnovu ispitivanja dokumenata, isprava, izvješća, sistema internih kontrola, računovodstvenih i finansijskih postupaka, te drugih evidencija, izrazi mišljenje o tome da li su finansijska izvješća pripremljena, u svakom značajnom pogledu, sukladno važećoj zakonskoj regulativi. Revizija je planirana i izvršena sa ciljem pribavljanja realne osnove da li finansijski izvješća odražavaju točan i istinit prikaz poslovanja tijekom godine i stanja na kraju godine. Revizija će utvrditi: da li su poduzete sve mjere za osiguranje, ubiranje i čuvanje javnih prihoda i da li se Ministarstvo pridržavalo zakona i instrukcija koje se odnose na njega; da li su isplate javnih rashoda ili korištenje javnih prihoda vršene po odgovarajućim ovlaštenjima i za svrhe za koje je dano ovlaštenje.

Cilj revizije je postizanje transparentnosti u radu Ministarstva, kao i javna odgovornost menadžmenta za zakonitost rada, uspješno i efikasno obavljanje odnosno provođenje postavljenih ciljeva, što će se utvrditi kroz uvid u rad Ministarstva sukladno zakonskim i ostalim propisima.

Revizija, također, uključuje davanje preporuka za dalji rad, sa posebnim naglaskom na što efikasniju i ekonomičniju zaštitu imovine i trošenje sredstava, kao i stvaranje podloge za uvođenje, primjenu i što efikasniji rad interne kontrole.

4. NALAZI I PREPORUKE

a) Menadžment i sustav internih kontrola

Pravilnikom o načinu korištenja službenih vozila je utvrđena procedura korištenja službenih vozila s kojima raspolaže Ministarstvo, kao i način kontrole potrošnje goriva. Provedenom revizijom je utvrđeno da se ne poštuju dosljedno odredbe Pravilnika u djelu kontrole kretanja svih vozila Ministarstva, izradu normativa potrošnje goriva i redovitog podnošenja izvješća ministru o kretanju vozila i potrošnji goriva.

Preporuča se dosljedno poštivanje Pravilnika o načinu korištenja službenih vozila.

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju koja se odnosi na ostvarenje poticaja za primarnu poljoprivrednu proizvodnju je utvrđeno da se od strane Ministarstva ne koriste u značajnijoj mjeri tehnička dostignuća informatičke obrade podataka, što ima za posljedicu ne uspostavljanje potpune baze podataka korisnika poticaja, zadovoljavajuće kontrole nad realizacijom poticaja, kao i otežano izvršenje poslova iz nadležnosti Ministarstva u realizaciji ovih poticaja. Ministarstvo nije internim aktima reguliralo način kretanja dokumentacije u svezi odobravanja i realizacije poticaja za primarnu poljoprivrednu proizvodnju što onemogućuje kvalitetniji nadzor realizacije istih u odnosu na odobrene kvote po vrstama poticaja.

Preporuča se uspostava adekvatne informatičke obrade podataka u Odsjeku za novčane podrške što će omogućiti potpuniju i efikasniju kontrolu realizacije poticaja za primarnu poljoprivrednu proizvodnju.

Preporuča se donošenje internih akata kojim bi se reguliralo kretanje dokumentacije u svezi ostvarenja prava na poticaje što bi omogućilo pravovremenu kontrolu ostvarenja prava na poticaje i praćenje ostvarenja poticaja do utvrđenih kvota.

b) Obavljanje poslova iz nadležnosti Ministarstva

Zakon o novčanoj potpori u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji (u daljnjem tekstu Zakon) članak. 4 predviđa da novčani poticaji poljoprivrednoj proizvodnji ne mogu biti manji od 3% Proračuna FBiH. Proračunom usvojeni poticaji za primarnu poljoprivrednu proizvodnju iznose 28.000.000 KM što predstavlja 2,457% planiranih prihoda u Proračunu FBiH za 2006. godinu. Provedenom revizijom je utvrđeno da usvojenim Proračunom FBiH za 2006. godinu nisu odobrena sredstva u visini utvrđenoj naprijed navedenim Zakonom.

Ovim Zakonom, članak 5. je predviđeno da se ova sredstva raspoređuju po kantonima temeljem postotnog udjela pojedinih resursa u kantonima ili na razini Federacije BiH, uz uvjet da je kantonalnim proračunom predviđeno sudjelovanje kantona u potpori resursima koji su predviđeni u programima poticaja Ministarstva. Provedenom revizijom je utvrđeno da je Ministarstvo donijelo Program utroška sredstava sa kriterijima raspodjele, a da nije raspolagalo informacijama da li su poticaji za te resurse predviđeni i kantonalnim proračunima.

Člankom 6. navedenog Zakona je predviđeno da se pojedini poticaji, koji radi objektivnih okolnosti ne budu u cijelosti ili djelomično utrošeni, mogu prebaciti odlukom kantonalnog ministarstva uz prethodnu suglasnost ovog Ministarstva za druge namjene u okviru iste oblasti, a po potrebi iz oblasti u oblast. Provedenom revizijom je utvrđeno da je ministar Ministarstva svim kantonalnim ministarstvima davao mišljenje na odluke o preusmjeravanju poticaja neovisno od toga kada su iste donijete (često krajem godine) iako je od strane Odsjeka za novčane podrške skretana pozornost na nepravilnost kao i pojavu da se preusmjeravanjem zapravo naknadno pokrivaju već nastali izdaci za poticaje.

Vlada FBiH je u utvrđenom roku donijela Odluku o usvajanju Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava za poljoprivrednu proizvodnju za 2006. godinu (u daljnjem tekstu Program), a kao provedbeni propis Ministarstvo je donijelo Naputak za ostvarivanje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i Naputak o izmjeni Naputka za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji (u daljnjem tekstu Naputak). Izmjenama i dopunama Naputka je u dijelu «podizanje staklenika» promijenjen Program za što Ministarstvo nije imalo ovlasti obzirom da je isti usvojila Vlada FBiH i da su se izmjene i dopune trebale vršiti po utvrđenoj proceduri za donošenje Programa.

Naputkom su utvrđeni način i rokovi za dostavu zahtjeva od strane kantonalnih ministarstava za isplatu poticaja. Provedenom revizijom je utvrđeno da se kantonalna ministarstva ne pridržavaju utvrđenih procedura u dijelu dostave potpunih zahtjeva, ne poštuju utvrđene rokove za dostavu zahtjeva i dostavljaju zahtjeve za isplatu poticaja iznad Programom utvrđenih kvota. Kontrolu suštinske i formalne ispravnosti dostavljene dokumentacije vrši Ministarstvo. Zahtjevi za poticajima kod kojih su utvrđeni određeni nedostaci se vraćaju kantonalnim ministarstvima na korekciju a zahtjevi za isplatu poticaja iznad utvrđenih kvota se vraćaju kao neutemeljeni. Provedenom revizijom je utvrđeno da je Ministarstvo uslijed ne poštivanja utvrđenih rokova za dostavu zahtjeva produžavalo rokove iako ista mogućnost nije predviđena provedbenim propisima. Na naprijed navedene propuste ukazivano je i tijekom vršenja revizija u ranijem razdoblju a od strane Ministarstva nisu poduzete odgovarajuće mjere kako bi se isti otklonili u cilju efikasnijeg korištenja sredstva odobrenih za ove namjene.

Zakonom (članak 17. i 18.) kao i Naputkom je definirano da nadzor nad trošenjem ovih sredstava vrše kantonalna ministarstva i ovo Ministarstvo. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju tvrdeno je da nadzor nad trošenjem ovih sredstava nije ostvaren u zadovoljavajućem obimu koji bi mogao potvrditi namjensko trošenje proračunskih sredstava.

Preporuča se dosljedno poštivanje odredbi Zakona o novčanoj potpori u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu planiranja visine sredstava za ove namjene, kao i sukladno Programu utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava “Poticaj za poljoprivredu” planirati poticaje samo za kantone koji su u svojim proračunima predvidjeli dodjelu poticaja za resurse koji su ovim Programom utvrđeni.

Preporuča se dosljedna primjena akata donesenih od strane Vlade FBiH a koji se odnose na Ministarstvo, kao i da se u slučaju potrebe za izmjenama i dopunama isto predloži Vladi FBiH u čijoj je to nadležnosti.

Preporuča se dosljedna primjena usvojenog Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava “Poticaj za poljoprivredu” i Naputka za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji posebno u dijelu poštivanja utvrđenih rokova za dostavu dokumentacije i realizacije sredstava do utvrđenih kvota.

Sukladno članku 11. Zakona je Ministarstvo bilo u obvezi dostaviti izvješće o realizaciji novčanih poticaja Vladi FBiH do kraja ožujka za prethodnu godinu. Provedenom revizijom je utvrđeno da Ministarstvo nije pravovremeno dostavilo konačno Izvješće o utrošku sredstava transfera za poljoprivredu za 2006. godinu.

Preporuča se dosljedno poštivanje odredbi Zakona o novčanoj potpori u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji posebno u dijelu pravovremenog izvješćivanja Vlade FBiH o realizaciji sredstava poticaja za poljoprivrednu proizvodnju.

c) Izvršenje proračuna za 2006. godinu

Uvidom u prezentiranu knjigovodstvenu dokumentaciju i financijska izvješća konstatirano je izvršenje proračuna kako slijedi:

C-to	Vrsta rashoda	Budžet za 2006 godinu	Izvršenje Budžeta za 2006. g	Tekuća rezerva u 2006. g
1	2	3	4	5
611000	Bruto plaće i naknade zaposlenih	2.071.040	2.057.059	
611100	Bruto plaće i naknade	1.563.853	1.558.791	
611200	Naknade troškova zaposlenih	507.187	498.268	
612000	Doprinosi poslodavca i ostali doprinosi	187.375	172.798	
612100	Doprinosi poslodavca	187.375	172.798	
613000	Izdaci za materijal i usluge	1.037.454	804.877	35.500
613100	Putni troškovi	111.132	103.505	
613200	Izdaci za energiju	93.120	45.932	
613300	Izdaci za komunalne usluge	99.500	69.148	
613400	Nabavka materijala	84.730	39.022	
613500	Izdaci za usluge prijevoza i goriva	78.410	57.657	
613600	Unajmljivanje imovine i opreme	374.392	374.383	35.500
613700	Izdaci za tekuće održavanje	45.820	35.491	
613800	Izdaci za osiguranje, bankarske usluge	15.250	5.052	
613900	Ugovorne usluge	135.100	74.687	
614000	Tekući transferi	31.350.000	28.353.422	
614100	Institucijama za upravljanje šumama	1.750.000	1.732.175	
614400	Poticaj za poljoprivredu	28.000.000	25.256.647	
614400	Transfer za veterinarstvo	1.600.000	1.364.600	
821000	Izdaci za nabavku stalnih sredstava	1.550.000	1.539.212	
821200	Nabavka građevina			
821300	Nabavka opreme	100.000	89.212	
821600	Rekonstrukcija i investiciono održavanje	1.450.000	1.450.000	
Ukupno rashodi i izdaci		36.195.869	32.927.369	
Planirani broj uposlenih				98
Broj uposlenih na dan 31.12.2006. godine				93

Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da je Ministarstvo na vrijeme sačinilo i dostavilo Federalnom ministarstvu financija Proračunski zahtjev za 2006. godinu. Iako su u Proračunskom zahtjevu planirana sredstva prema zakonskim propisima, Proračunom FBiH za 2006. godinu ista nisu odobrena u traženom iznosu. Člankom 4. Zakona o novčanim poticajima u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji utvrđeno je da se za poticaje u poljoprivrednoj proizvodnji planiraju sredstva u visine ne manje od 3% usvojenog Proračuna dok je proračunom odobren iznos od 2,457%. Također, nisu odobrena sredstva za namjene utvrđene Zakonom o šumama i Zakonom o vodama u visini planiranih prihoda po osnovu naknada od voda i korištenja voda i naknada za korištenje šuma kako je to previđeno ovim zakonima.

Preporuča se izrada Proračunskog zahtjeva prema Naputka za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstava iz proračuna sačinjenog od strane Federalnog ministarstva financija i skladno odredbama Zakona o novčanim poticajima u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji, Zakonom o šumama i Zakonom o vodama.

Bruto plaće i naknade uposlenih su ostvarene u iznosu od 2.057.059 KM, što predstavlja ostvarenje od 99% u odnosu na Proračun FBiH za 2006. godinu. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju je utvrđeno da je temeljem Rješenja ministra a pozivajući se na članak 16. Općeg kolektivnog ugovora isplaćena nagrada svim uposlenicima u iznos od 250 KM što sa pripadajućim porezima predstavlja izdatak od 32.062 KM.

Provedenom revizijom je utvrđeno da isplata ove naknade nije bila planirana Proračunskim zahtjevom Ministarstva.

Preporuča se trošenje proračunskih sredstava do visine utvrđene Proračunom i za namjene utvrđene u njegovom Posebnom dijelu.

Na poziciji **izdataka naknada za rad u komisijama** i izdataka za ugovorene usluge po osnovu rješenja o formiranju komisija i sklopljenih ugovora o djelu za rad u komisijama u slučajevima angažiranja vanjskih suradnika, evidentirani su izdaci komisija koje su formirane na osnovu Odluke o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju o isplatama za rad u komisijama utvrđeno je da je izvršena isplata u visini od 42.793 KM neto ili 55.845 KM bruto i da nije u svim slučajevima poštovana naprijed navedena Odluka, posebno u dijelu angažiranja uposlenika kojima su u opisu poslova naznačeni poslovi koje je komisija obavila. Iz predloženih izvještaja nije se moglo potvrditi vrijeme u kojem su pojedine komisije obavile poslove dok se za neke zna da su poslovi izvršeni u toku radnog vremena i da su na ime obavljanja tih poslova isplaćeni putni troškovi.

Preporuča se dosljedna primjena Odluke o načinu obrazovanja i visini naknade za rad stručnih komisija i drugih radnih tijela osnovanih od strane Vlade FBiH i rukovodilaca federalnih organa državne službe.

Transfer za poljoprivredu realiziran je u iznosu od 25.256.647 KM što u odnosu na Proračunom odobrena sredstva čini 90,21 %. Programom utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstava «poticaj za poljoprivredu» za 2006. godinu definiran je plan raspodjele novčanih podrški po vrstama poticaja. Prema ovom Programu predviđena je novčana podrška u **biljnoj proizvodnji** ukupne vrijednosti od 9.578.120 KM. Uvidom u predloženu dokumentaciju utvrđeno je da je ukupno isplaćeno poticaja u ovoj oblasti u visini od 7.136.639 KM od čega se najveći iznos isplaćenog poticaja odnosi na proizvodnju sirovog duhana proizvedenog u 2005. godini. Ministarstvo je isplatu svih poticaja vršilo temeljem dostavljene dokumentacije kantonalnih ministarstava koji su vršili obračun novčane podrške na temelju dostavljene dokumentacije korisnika ovih poticaja. Poljoprivredni inspektorat je izvršio inspekcijski nadzor nad podnesenim zahtjevima za novčanu podršku za zasnivanje vinograda i voćnjaka u 2006. godini na području Hercegovačko neretvanskog kantona. Iz predloženog izvještaja o izvršenom inspekcijskom nadzoru utvrđeno je da su konstatirane određene nepravilnosti i da su predložene mjere u cilju otklanjanja istih. Nije predložena relevantna dokumentacija koja bi potvrdila da su u svim slučajevima od strane Ministarstva poduzete mjere kako bi konstatirane nepravilnosti u inspekcijskom nadzoru bile i otklonjene.

Preporuča se pravovremeno poduzimanje aktivnosti od strane Ministarstva po Zapisnicima o izvršenom inspekcijskom nadzoru kako bi se konstatirane nepravilnosti otklonile.

Prema Planu raspodjele novčanih podrški u **animalnoj proizvodnji** predviđeni su poticaji u visini od 14.890.824 KM a ostvareni su 8,78% više od plana ili 1.307.646 KM. Od ukupno isplaćenih podrški u animalnoj proizvodnji 41% se odnosi na isplatu poticaja proizvodnje svježeg mlijeka.

Provedenom revizijom utvrđeno je da je na ovoj poziciji evidentirana isplata neisplaćenih podrški iz 2005. godine za čiju isplatu je Parlament FBiH (oba doma) donio Odluku. Ministarstvo je postupilo po naprijed navedenoj Odluci i isplatilo poticaje o čemu je sačinjena posebna informacija i dostavljena Parlamentu. Isplata ovih poticaja je izvršena sukladno Odluci Vlade FBiH na teret poticaja za poljoprivrednu proizvodnju za 2006. godinu. **Međutim, nije prezentirana dokumentacija iz koje bi se moglo potvrditi da su od strane Ministarstva, skladno Zakonskim i ostalim propisima poduzete aktivnosti u dijelu adekvatnog planiranja izdataka na poziciji Transfera za poljoprivredu.** Ova isplata je značajno uticala na prekoračenje isplata u animalnoj proizvodnji iako je izvršeno preusmjeravanje neutrošenih poticaja iz biljne proizvodnje u animalnu tako da je na ovoj poziciji isplaćeno ukupno više 613.759 KM od Planom predviđenih poticaja za 2006. godinu.

Naprijed navedenim **Programom za tov junadi, svinja i uzgoja rasplodnih ovaca i koza** predviđeni su poticaji u visini od 3.715.750 KM a ostvareni 3.042.515 KM ili 81,89%. Naputkom za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji za poticaje (tov junadi, svinja i rasplodnih ovaca i koza) do 31. svibnja treba prijaviti proizvođače nakon čega je ovo Ministarstvo trebalo da izvrši kontrolu prijavljenog

uzgoja. Kantonalna ministarstva su do 30. studenog trebala dostaviti obračun poticaja a ovo Ministarstvo je trebalo vršiti računsku kontrolu i izvršiti isplatu. Uvidom u predočenu dokumentaciju utvrđeno je da nije vršena kontrola prijavljenog tova ili uzgoja nego je isplata poticaja vršena na temelju dostavljene dokumentacije kantonalnih ministarstva s napomenom da je dokumentacija dostavljana ne kompletna i nakon utvrđenih rokova i da je u samo nekoliko slučajeva tražena izvorna dokumentacija (radi provjere navoda) nakon čega je izvršena isplata.

Preporuča se dosljedna primjena Naputkom za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji posebno u dijelu prijavljivanja proizvođača kao i pravovremenog dostavljanja pravno valjane dokumentacije na temelju koje se može izvršiti isplata poticaja.

Prema planu raspodjele novčanih podrški za **kapitalna ulaganja** previđeno je 1.671.778 KM a utrošeno 797.615 KM ili 47,71%. Uvidom u dokumentaciju projekta **Podizanje staklenika** utvrđeno je da je za podizanje staklenika planirano 300.000 KM a realizirano 234.750 KM. Prema Naputku za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji definiran je postupak ostvarenja ovog poticaja. Isplata poticaja se vrši u dva dijela i to 50% nakon sklapanja Ugovora sa Federalnim ministarstvom a 50% nakon što inspektori ovog Ministarstva zapisnički konstatiraju da su sve obveze i radnje po Projektu i Naputku ispunjene. Uvidom u dokumentaciju utvrđeno je da je Komisija prema dostavljenim zahtjevima i mišljenju koje daje Sektor za poljoprivredu o ponuđenim projektima predložila ministru donošenje Odluke o odobravanju izdvajanja sredstava za podizanje staklenika za tri podnosioca zahtjeva u ukupnom iznosu od 234.750 KM koji je i isplaćen. Uvidom u zaključene ugovore sa korisnicima poticaja utvrđeno je da su ugovori zaključeni na 469.500 KM ili više za 169.500 KM u odnosu na Plan raspodjele novčanih podrški i nije predočena validna dokumentacija iz koje se može zaključiti da su korisnici poticaja dostavili u utvrđenom roku izvješće o utrošku sredstava za spomenutu namjenu kako je to ugovorima definirano.

U okviru kapitalnih ulaganja planirano je 500.000 KM za realizaciju **projekta Remedijacija zapuštenog i degradiranog poljoprivrednog zemljišta u FBiH**. Uvidom u izvršene isplate (naloge za knjiženje) utvrđeno je da je ukupna vrijednost projekta u visini od 449.500 KM realizirana po planu 50% nakon odobrenja projekta i 50% nakon okončanja aktivnosti. Federalni zavod za agropedologiju je sačinio izvještaj o stručnom nadzoru 26.01.2007. godine na realizaciji projekta remedijacije zapuštenog i degradiranog zemljišta na području četiri kantona gdje su sredstava i odobrena. Prema Naputku za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji predviđeno je da se drugi dio 50% od odobrenog iznosa isplaćuje nakon što Komisija ovog Ministarstva utvrdi da su sve obveze po Programu i projektu, Ugovoru i Naputku od strane korisnika novčane podrške u potpunosti realizirane. Tijekom revizije nije predočena dokumentacija iz koje se može zaključiti da je Komisija izvršila ovaj nadzor.

Preporuča se dosljedna primjena Plana raspodjele novčanih podrški posebno u dijelu isplate sredstava za određene namjene do visine utvrđene u naprijed navedenom Planu, kao i poduzimanje aktivnosti u cilju provjere namjenskog utroška realiziranih sredstava.

Preporuča se dosljedna primjena Naputku za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji posebno u dijelu pravovremene isplate poticaja kako je to definirano za točno utvrđenu vrstu poticaja.

Preporuča se vršenje nadzora od strane Komisije Ministarstva nad realizacijom sredstava za remedijaciju zapuštenog i degradiranog poljoprivrednog zemljišta kako je to definirano Naputkom za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji.

Prema planu raspodjele **novčanih podrški za participacije, prezentacije i promocije** previđeno je 250.000 KM a utrošeno je 128.485 KM ili 53,99%. Smjernicama za ostvarenje novčanih potpora za participacije, prezentacije i promocije u poljoprivrednoj proizvodnji i kapitalnim ulaganjima donesenim sukladno Zakonu o novčanoj potpori u poljoprivrednoj proizvodnji, su utvrđeni načini i uvjeti koje moraju zadovoljiti podnositelji zahtjeva kako bi mogli ostvariti potpore iz ove oblasti. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju utvrđeno je da su isplaćena sredstva prema pojedinačnim zahtjevima, međutim jedan broj korisnika kojima su doznačena sredstva nije priložio pozitivno mišljenje Ministarstva obrazovanja i znanosti, odnosno mjerodavnog kantonalnog ministarstva, u skladu sa naprijed navedenim smjernicama.

Preporuča se dosljedna primjena Smjernica za ostvarenje novčanih potpora za participacije, prezentacije i promocije u poljoprivrednoj proizvodnji i kapitalnim ulaganjima posebno u dijelu osiguranja cjelovite dokumentacija potrebne za isplatu poticaja.

Prema planu **raspodjele novčanih podrški za rezerve** predviđeno je 589.278 KM a utrošeno je 301.302 KM ili 51,13%. Prema Naputku za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji rezerva se koristi za hitne i nepredviđene izdatke koji se tijekom proračunske godine pojave u realizaciji Programa, a na osnovu pojedinačnih odluka koje donosi ministar. Uvidom u jedan broj donesenih odluka prema namjeni za koju su poticaji dodijeljeni ne može se potvrditi da se isti mogu smatrati hitnim i nepredviđenim izdacima za što su rezerve predviđene. Ovdje posebno ističemo dvije odluke za koje su u jednom danu od strane kantonalnog ministarstva podnesena dva zahtjeva za isplatu poticaja za tov junadi istoj firmi a da nije predložena kompletna dokumentacija koja potvrđuje osnovanost isplate poticaja i to sa pozicije rezervi.

Preporuča se dosljedna primjena Naputku za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji u dijelu isplate poticaja iz rezerve koja se koristi za hitne i ne predviđene izdatke.

Transfer za šumarstvo realiziran je u iznosu 1.732.175 KM što u odnosu na odobrena sredstva predstavlja ostvarenje od 99%. Proračunom FBiH za 2006. godinu utvrđen je iznos Transfera za šumarstvo u iznosu od 1.750.000 KM, a prihod od naknada za korištenje šuma je planiran u iznosu od 3.045.702 KM. Zakonom o šumama članak 60. i 61. je predviđeno da se svi prihodi prikupljeni temeljem ovog Zakona namjenski troše za prostu i proširenu reprodukciju šuma. Sredstva ovoga transfera su realizirana temeljem Programa poticaja za šumarstvo od 19.07. 2006. godine i Izmjena i dopuna programa za šumarstvo od 20.09. i 05.11. 2006. godine koje je na prijedlog direktora Federalne uprave za šumarstvo odobrio ministar Ministarstva. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju koja se odnosi na ovaj transfer je utvrđeno da su sredstva distribuirana temeljem potpisanih ugovora sa korisnicima sredstava. U ugovorima su definirani rokovi realizacije projekata, rokovi dostavljanja izvješća o utrošku sredstava, kao i način neposrednog nadzora na terenu kojeg će provesti Federalna uprava za šumarstvo u suradnji sa kantonalnim upravama za šumarstvo. **Provedenom revizijom je utvrđeno da većina korisnika sredstava nije dostavila izvješće o utrošku sredstava u utvrđenom roku, kao i da nije od strane Federalne uprave za šumarstvo provoden neposredni nadzor na terenu s ciljem provjere da li su sredstva namjenski utrošena. Revizijom je također utvrđeno da nije izvršeno pravdanje sredstava Transfera za šumarstvo dobivenih iz Proračuna FBiH za 2005. godinu u iznosu od 83.284 KM.**

Transfer za šumarstvo planirati u visini predviđenih prihoda iz osnova naknada za korištenje šuma sukladno Zakonu o šumama.

Preporučuje se pravovremena izrada Programa poticaja za šumarstvo što će omogućiti cjelovitu realizaciju aktivnosti utvrđenih u ovom Programu.

Preporuča se dosljedno poštivanje utvrđenih rokova realizacije ugovorenih poslova kao i podnošenja izvješća o realizaciji sredstava definiranih u potpisanim ugovorima sa korisnicima sredstava.

Preporuča se provođenje neposrednog nadzora realizacije sredstava transfera s ciljem utvrđivanja namjenskog utroška istih kako je definirano ugovorima o dodjeli sredstava.

Transfer za veterinarstvo je izvršen u iznosu od 1.364.600 KM što predstavlja ostvarenje od 85,29% u odnosu na Proračunom FBiH za 2006. godinu predviđenu vrijednost. Sredstva su realizirana temeljem Programa trošenja sredstava transfera za veterinarstvo od 19.06. 2006. godine i Izmjenama i dopunama programa trošenja sredstava transfera za veterinarstvo od 27.11. 2006. godine koje je donio ministar Ministarstva. Uvidom u raspoloživu dokumentaciju koja se odnosi na ovaj transfer je utvrđeno da su sredstva distribuirana relativno kasno što je imalo za posljedicu da od strane korisnika sredstva nisu realizirana u potpunosti u ugovorima utvrđenim rokovima. Uvidom u prezentiranu dokumentaciju je utvrđeno da na izdvojenim računima regionalnih veterinarskih stanica na dan 31.12. 2006. godine je 232.297 KM neutrošenih sredstava odobrenih za obilježavanje stoke doznačenih iz Proračuna FBiH za 2004. i 2005.

godinu. Provedenom revizijom je utvrđeno da od strane Ministarstva nisu poduzimane dodatne mjere za okončanje aktivnosti obilježavanja stoke.

Preporuča se pravovremena izrada Programa transfera za veterinarstvo i njegova dosljedna primjena što će omogućiti cjelovitu realizaciju aktivnosti utvrđenih Programom.

Preporučuje se poduzimanje dodatnih mjera za dovršetak aktivnosti obilježavanja stoke za što su sredstva doznačena iz Proračuna FBiH za 2004. i 2005. godinu.

Izdaci za rekonstrukciju i investiciono održavanje objekata čiji je vlasnik FBiH realiziran je u iznosu od 1.450.000 KM što je 100% izvršenje u odnosu na odobrena sredstva. Zakonom o vodama članak 169. predviđeno je da se prihodi prikupljeni temeljem ovog Zakona namjenski troše samo za namjene utvrđene ovim Zakonom. Prihod ostvaren temeljem ovog Zakona u 2006. godini ostvaren je u visini od 2.435.398,39 KM što je trebalo za te namjene i utrošiti.

Provedenom revizijom utvrđeno je da je ukupno uplaćeno 1.450.000 KM JP «Vodno područje slivova rijeke Save» Sarajevo na ime realizacije prihvaćenog Plana aktivnosti za rekonstrukciju i investiciono održavanje objekata u vlasništvu FBiH koji će se financirati djelomično iz Proračuna FBiH za 2006. godinu. Programom usmjeravanja i utroška sredstva transfera za vodoprivredu iz Proračuna za 2006. godinu koje je usvojilo Ministarstvo su definirani projekti koji će se financirati iz ovih sredstava, kao i način provođenja nadzora nad realizacijom istih. Ministarstvo je sa JP «Vodno područje slivova rijeke Save» Sarajevo sklopilo Ugovor o realizaciji ovih projekata. Prema navedenom programu JP «Vodno područje slivova rijeke Save» Sarajevo je tijekom godine trebao dostavljati pisana izvješća o tijeku realizacije ugovorenih projekata kao i trošenju doznačenih sredstava. Konačnim izvješćem o realizaciji namjenskih sredstava iz Proračuna FBiH za 2006. godinu JP «Vodno područje slivova rijeke Save» Sarajevo su konstatirali da je: od strane proračuna doznačeno 1.450.000 KM; tijekom 2006. godine vrijednost ugovorenih radova 1.310.300,25 KM a da je realizirano 1.043.249,15 KM. Vrijednost ugovorenih a nerealiziranih radova na projektu Rekonstrukcija savskog nasipa na lokalitetu Orašje je 229.750,85 KM dok se odustalo od projekta Sanacija obodnog kanala Svilaj-Potočani čija vrijednost je 90.000 KM, i treba ugovoriti radove za preostala doznačena sredstva u iznosu od 139.699,75 KM.

Uvidom u predočenu dokumentaciju utvrđeno je da je Ministarstvu doznačilo iznos od 229.699,75 KM iznad vrijednosti ugovorenih radova po usvojenom Programu usmjeravanja i utroška sredstva transfera za vodoprivredu iz Proračuna FBiH za 2006. godinu. Iz predočene dokumentacije utvrđeno je da su tri projekta okončana; na jednom projektu su radovi u tijeku, od jednog projekta se odustalo a za jedan koji je ugovoren plaćen je samo urađeni Elaborat o sanaciji. Ministarstvo je ostvarilo prema Programu predviđeni nadzor u dijelu angažiranja uposlenika u komisije za javne nabave koje je formiralo JP «Vodno područje slivova rijeke Save» Sarajevo radi izbora najpovoljnijih ponuđača. Vršen je i stručni nadzor nad izvođenjem radova od strane (javnim pozivom odabranog ponuđača) ovlaštenih institucija. U tehničkom prijemu jednog objekta je učestvovao uposlenik Ministarstva.

Preporuča se dosljedno poštivanje odredbi Zakona o vodama prilikom izrade Proračuna kako bi prihodi prikupljeni temeljem ovog Zakona bili realizirani za namjene utvrđene ovim Zakonom.

Preporuča se dosljedna primjena donesenog Programa usmjeravanja i utroška sredstva transfera za vodoprivredu iz Proračuna posebno u dijelu nadzora nad trošenjem Proračunskih sredstva kao i doznačavanje sredstva sukladno dinamici izvođenja radova.

5. ZAKLJUČAK

U cilju sagledavanja zakonitosti rada Ministarstva, uspješnosti i efikasnosti realizacije osnovnih zadataka utvrđenih aktom o osnivanju i zadataka koji su stavljeni u nadležnost Ministarstvu, a cijeneći postojeće okruženje, izvršenom revizijom financijskih izvješća za 2006. godinu konstatirano je da Ministarstvo treba uložiti značajne napore u cilju stvaranja uvjeta za transparentno trošenje proračunskih sredstava. Ministarstvo treba ustrajati na definiranju srednjoročnih ciljeva koji se žele postići u oblasti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva. Stvoriti uvjete da kantoni iskažu veću zainteresiranost za pravovremenu izradu Proračunskog zahtjeva koji će se temeljiti na realnim parametrima planiranja.

Uložiti dodatne napore u cilju okončanja postupka usvajanja Srednjoročne strategije razvoja poljoprivrednog sektora u FBiH koja bi u narednom periodu bila temelj planiranja.

Tijekom revizije utvrđeno je da Ministarstvo u dovoljnoj mjeri ne prati izvršenje transfera, imajući u vidu da ne raspolaže sa adekvatnim informacionim sustavom koji bi trebao osigurati komunikaciju sa kantonima na većem nivou, što bi osiguralo bolju kontrolu izvršenja transfera.

Izvršenom revizijom finansijskih izvješća Ministarstva za 2006. godinu, utvrđeno je da je postignut napredak u odnosu na provedenu reviziju Ureda za reviziju institucija u FBiH za 2005. godinu, u dijelu pravovremene izrade Programa utroška sredstava sa kriterijima raspodjele sredstva «Poticaj za poljoprivredu» i Smjernica za ostvarenje novčanih potpora za participacije, prezentacije i promocije u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji i kapitalnim ulaganjima. Izvršenom revizijom se nismo uvjerali da je Ministarstvo dosljedno poštovalo donesene akte što je za posljedicu imalo nenamjensko trošenje transfera. Ministarstvo kod planiranja nije poštovalo Naputak za pripremu zahtjeva za dodjelu sredstava iz Proračuna i nije dosljedno primjenjivalo Odluku Vlade FBiH koja regulira način formiranja i isplate naknada za rad u komisijama.

Program realizacije transfera za veterinarstvo i šumarstvo Ministarstvo treba donositi u što kraćem roku nakon usvajanja Proračuna kako bi aktivnosti predviđene ovim Programima mogle biti realizirane u utvrđenim rokovima.

U narednom periodu bilo bi neophodno da Ministarstvo iznađe način da postupi po preporukama Ureda za reviziju institucija u FBiH kako bi od djelatnosti poljoprivrede, vodoprivrede i šumarstva Federacija BiH, u cjelini imalo veće koristi, a posebno imajući u vidu odobrena sredstva za ove namjene u 2007. godini.

6. KOMENTAR:

U ostavljenom roku Ministarstvo se očitovalo dopisom broj 01-02-151/07 od 18.5. 2007. godine na dostavljeni Nacrt Izvješća o izvršenoj reviziji finansijskih izvješća za 2006. godinu. U navedenom očitovanju Ministarstvo je prihvatilo najveći dio nalaza, dok je za dio nalaza dato obrazloženje i primjedbe i dostavljena dokumentacija. Uvidom u dostavljenu dokumentaciju i dato obrazloženje jedan dio danih primjedbi je prihvaćen i inkorporiran u konačan tekst dok dio datih primjedbi nije prihvaćen iz razloga što nije prezentirana relevantna dokumentacija i dato adekvatno obrazloženje. Iz datog obrazloženja i dostavljene dokumentacije a vezano za nadzor na realizaciji Projekta remedijacija zapuštenog i degradiranog zemljišta ne može se potvrditi da je sukladno sa Naputkom za ostvarenje novčanih podrški u primarnoj poljoprivrednoj proizvodnji prije isplate drugog dijela komisija Ministarstva utvrdila da su sve obaveze i radnje po Programu, Projektu i ovom Naputku od strane korisnika novčane podrške u potpunosti i realizirane.

Iz očitovanja i dana obrazloženja vezana za realizaciju Transfera za rekonstrukciju i sanaciju vodoprivrednih objekata koji su u vlasništvu FBiH dio obrazloženja vezanih za pogrešno navedeni naziv projekta u tijeku i pogrešno iskazanu vrijednost realiziranih radova je prihvaćena i inkorporiran u konačan tekst Izvješća ali se ne može prihvatiti transfer u iznosu od 139.699,75 KM sredstava za neugovorene projekte u čijoj vrijednosti je i projekt od kojeg se odustalo tijekom realizacije.

Viši revizor:

Munib Ovčina, dipl. oec.

Tim za reviziju:

Nusreta Hadžimustafić, dipl. oec.

Danko Buhač, dipl. oec.